

RIGSREVISIONEN

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om TV 2 Danmark A/S'
økonomi

Oktober
2010

revision

Opfølgning i sagen om TV 2 Danmark A/S' økonomi (beretning nr. 13/2008)

29. september 2010

RN A410/10

I. Indledning

1. Jeg lovede i mit notat til Statsrevisorerne af 9. oktober 2009 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om TV 2 Danmark A/S' økonomi, at jeg ville følge udviklingen på følgende områder:

- resultatet af granskningsundersøgelsen af TV 2
- resultatet af Europa-Kommissionens behandling af omstruktureringsplanen for TV 2.

Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2008, s. 152-169.

2. Dette notat handler om opfølgningen vedrørende resultatet af granskningsundersøgelsen af TV 2 og det videre forløb. Der foreligger ikke nyt om Europa-Kommissionens behandling af omstruktureringsplanen for TV 2. Punktet vil derfor ikke blive behandlet yderligere i dette notat. Jeg vil orientere Statsrevisorerne om udviklingen vedrørende omstruktureringsplanen i et senere notat.

3. Som opfølgning på Rigsrevisionens og Statsrevisorerne's kritik af TV 2's tidligere ledelse tog kulturministeren i maj 2009 initiativ til en granskningsundersøgelse af TV 2. Granskningsmandens rapport forelå i december 2009. I forlængelse af granskningsundersøgelsen iværksatte Kulturministeriet i februar 2010 en revisorundersøgelse, der i marts 2010 blev afrapporteret til Kulturministeriet i en fortrolig rapport.

4. Rigsrevisionen modtog rapporten om revisorundersøgelsen medio marts 2010. Rigsrevisionen har herefter på baggrund af drøftelser med Kulturministeriet indhentet og gennemgået det materiale, som granskningsundersøgelsen og revisorundersøgelsen bygger på. Rigsrevisionen har desuden korresponderet med ministeriet om resultatet af granskningsundersøgelsen og revisorundersøgelsen. Endelig har Rigsrevisionen gennemgået dokumentationen for ministeriets behandling af undersøgelserne.

II. Udviklingen i sagen

5. Jeg vil i det følgende skitsere forløbet omkring granskningsundersøgelsen og revisorundersøgelsen.

6. TV 2 kom ud af 2007 med et markant underskud på 213,5 mio. kr. TV 2 orienterede medio maj 2008 Kulturministeriet om selskabets likviditetsmæssige situation. Ministeriet anmodede på baggrund heraf i et fortroligt aktstykke Folketingets Finansudvalg om tilslutning til at give TV 2 adgang til en midlertidig statslig kreditfacilitet. Under aktstykkets behandling besluttede Finansudvalget at anmode Statsrevisorerne om at overveje en undersøgelse af

TV 2's økonomi. Statsrevisorerne anmodede i august 2008 Rigsrevisionen om en større undersøgelse af TV 2's økonomi. Statsrevisorerne ønskede, at undersøgelsen skulle belyse udviklingen i økonomien i TV 2 og årsagerne til selskabets behov for adgang til en midlertidig statslig kreditfacilitet. Statsrevisorerne ønskede desuden, at undersøgelsen skulle tage udgangspunkt i en række konkrete spørgsmål.

7. Rigsrevisionen afgav i maj 2009 beretning til Statsrevisorerne om TV 2's økonomi. I beretningen undersøgte og vurderede Rigsrevisionen med udgangspunkt i Statsrevisorerne's spørgsmål TV 2's økonomi.

Beretningen indeholdt kritik på flere punkter. I forhold til ét af kritikpunkterne – om udvalgte aftaler om distribution af tv-kanaler – orienterede Rigsrevisionen særskilt TV 2's ejer, Kulturministeriet.

Ministeriet tilkendegav, at ministeriet, når den endelige beretning forelå, ville foretage en gennemgang af oplysningerne om aftalerne med henblik på i relevant omfang at optage dialog med TV 2's bestyrelse om eventuelle yderligere undersøgelser eller initiativer omkring aftalerne.

I forbindelse med offentliggørelsen af beretningen den 20. maj 2009 tilkendegav kulturministeren, at regeringen ville iværksætte en nøjere undersøgelse af, om der forelå et juridisk grundlag for at gennemføre et erstatningskrav mod TV 2's tidligere bestyrelse og direktion for tab, som selskabet måtte have lidt som følge af selskabets økonomiske og forretningsmæssige dispositioner.

8. Kulturministeriet fremsatte herefter i sin egenskab af eneaktionær i TV 2 den 10. september 2009 ønske om, at der blev iværksat en granskningsundersøgelse af TV 2's forvaltning.

Det fremgår af kommissoriet for granskningsundersøgelsen, at undersøgelsen ikke alene skulle omfatte aftalerne, men også de øvrige kritikpunkter fra Rigsrevisionens beretning.

Undersøgelsen skulle således indeholde en erstatningsretlig vurdering af følgende 5 punkter:

- om ledelsens (bestyrelse og direktion) behandling af virksomhedens budgetter for 2006, 2007 og 2008 baserede sig på et forsvarligt beslutningsgrundlag
- om virksomhedens ledelse (bestyrelse og direktion) i forsvarligt omfang fulgte udviklingen i TV 2's økonomi og i relevant omfang reagerede på udviklingen i løbet af 2007
- om ledelsen (bestyrelse og direktion) havde tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag forud for beslutning om en række nye forretningsinitiativer, herunder etableringen af TV 2 Radio og en række New Bizz Areas-initiativer
- direktionens indgåelse af tillægsaftale af 29. oktober 2007 til lejekontrakt vedrørende leje af Teglholmen, herunder om direktionen har haft den fornødne kompetence, og om virksomhedens ledelse (bestyrelse og direktion) havde tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag herfor
- direktionens indgåelse af aftaler om distribution af tv-kanaler i efteråret 2007 – samt en tillægsaftale til aktionæroverenskomsten vedrørende TV 2 Sport A/S, herunder om dette er sket i virksomhedens interesse – og om ledelsen (bestyrelse og direktion) havde tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag herfor.

Det fremgik desuden af kommissoriet, at såfremt granskningsmanden på baggrund af en gennemgang af ovenstående forhold måtte vurdere, at den daværende ledelse (bestyrelse og direktion) havde handlet ansvarspådragende, ønskedes en vurdering af, hvorvidt ledelsens informationer til og dialog med eneaktionæren (Kulturministeriet) kunne give anledning til begrænsninger i mulighederne for at gennemføre et erstatningskrav mod den daværende ledelse.

9. Granskningsmanden afleverede sin undersøgelsesrapport til Kulturministeriet i december 2009. Rapporten er offentliggjort. Dog er visse oplysninger udeladt af fortrolighedshensyn.

I rapporten konkluderede granskningsmanden, at der ikke var handlet ansvarspådragende i forhold til de 3 førstnævnte punkter. I forhold til de 2 sidstnævnte punkter (tillægget til lejekontrakten vedrørende Teglholmen og aftaler om distribution af tv-kanaler) vurderede granskningsmanden, at der var handlet ansvarspådragende. Granskningsmanden vurderede samtidig, at det ikke umiddelbart var muligt at opgøre et tab.

For så vidt angår spørgsmålet om ledelsens dialog med Kulturministeriet konstaterede granskningsmanden, at Kulturministeriets viden ikke medfører begrænsninger i mulighederne for at gennemføre et eventuelt erstatningskrav mod den daværende bestyrelse og den tidligere konstituerede administrerende direktør, såfremt et sådant krav ønskes rejst.

10. Kulturministeren orienterede i januar 2010 Folketingets Finansudvalg om granskningsrapportens konklusioner og tilkendegav samtidig, at ministeriet på baggrund af granskningsmandens undersøgelse ville iværksætte en revisorundersøgelse af de 2 forhold, hvor der efter granskningsmandens vurdering var handlet ansvarspådragende.

Revisorundersøgelsen blev gennemført af PricewaterhouseCoopers med bistand fra Kammeradvokaten. Undersøgelsen havde til formål at klarlægge, om TV 2 Danmark A/S havde lidt et tab som følge af de forhold, der er nævnt i granskningsrapporten, om tillægget til lejekontrakten vedrørende Teglholmen og indgåelse af distributionsaftalerne med Canal Digital og Viasat. Der blev afgivet rapport om revisorundersøgelsen til Kulturministeriet primo marts 2010. På baggrund af rapporten har Kulturministeriet vurderet, at der ikke foreligger et tab vedrørende de 2 forhold, som er undersøgt.

Revisorrapporten er fortrolig, men Kulturministeriet orienterede Finansudvalget og Kulturudvalget om resultatet af revisorundersøgelsen, da ministeriet offentliggjorde resultatet af revisorundersøgelsen.

11. Kulturministeriet har oplyst, at der på baggrund af rapporten efter ministeriets og Kammeradvokatens vurdering ikke er grundlag for at rejse en erstatningssag mod TV 2's tidligere ledelse. Ministeriet betragter herefter sagen som afsluttet.

III. Granskningsmandens undersøgelse

12. Jeg vil i det følgende redegøre for formålet med granskningsundersøgelsen. Jeg vil desuden i mere detaljeret form forholde mig til vurderingerne i granskningsundersøgelsen.

A. Formålet med granskningsundersøgelsen

13. Granskningsundersøgelsen er hovedsageligt udført på grundlag af dokumenter modtaget fra Kammeradvokaten (udleveret af TV 2) og fra TV 2. Til brug for granskningsundersøgelsen har granskningsmanden bedt TV 2 om at fremsende en række nærmere angivne dokumenter og oplysninger. TV 2 har på grundlag af granskningsmandens anmodninger fremsendt et omfattende materiale. Granskningsmanden har udarbejdet en fortegnelse over materialet, der har indgået i granskningsundersøgelsen. Granskningsmanden overvejede i forhold til sin vurdering af forløbet omkring indgåelsen af visse distributionsaftaler at indhente oplysninger fra andre kilder, herunder fra aftaleparter, men granskningsmanden vurderede ikke, at granskningsreglerne gav mulighed for det.

14. Rigsrevisionen har gennemgået materiafortegnelsen. Væsentlige dele af materialet indgik også i Rigsrevisionens undersøgelse. Herudover er granskningsundersøgelsen også baseret på materiale, som ikke indgik i Rigsrevisionens undersøgelse. Der er dels tale om materiale, som er tilvejebragt i forbindelse med granskningsundersøgelsen, fx udskrifter fra interviews samt beregninger og redegørelser fra TV 2. Der er imidlertid også tale om mate-

riale, der eksisterede, da Rigsrevisionen gennemførte undersøgelsen, og som Rigsrevisionen efterspurgte i forbindelse med undersøgelsen. TV 2 har oplyst, at TV 2 imidlertid først er blevet opmærksom på eksistensen af materialet efter Rigsrevisionens undersøgelse. TV 2 har over for Rigsrevisionen beklaget, at Rigsrevisionen ikke modtog dette materiale i forbindelse med undersøgelsen. Der er særligt tale om materiale, som belyser forløbet omkring indgåelse af diverse distributionsaftaler, men også oplysninger om beslutningsgrundlaget for nogle af TV 2's New Bizz Areas-investeringer.

15. Formålet med granskningsundersøgelsen var at vurdere, om der er juridisk grundlag for at rejse en erstatningssag mod TV 2's tidligere ledelse, jf. aktieselskabslovens § 140.

Granskningsundersøgelsen er foretaget efter aktieselskabslovens § 86 og har til formål at afklare, om der foreligger et juridisk grundlag for at rejse en sag om erstatning, jf. aktieselskabslovens § 140. Som det fremgår af granskningsrapporten, er der visse forhold, som skal gøre sig gældende, for at der er grundlag for at rejse en erstatningssag:

- Stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører skal under udførelsen af deres hverv forsættligt eller uagtsomt have tilføjet selskabet skade.
- Der skal kunne opgøres et tab. Selv om der juridisk set foreligger et ansvarsgrundlag, er det ikke ensbetydende med, at der kan rejses et erstatningskrav. Forudsætningen for, at der kan gøres et krav gældende, er, at der er lidt et tab, og at tabet kan opgøres.

Ved vurderingen af, om der er juridisk grundlag for at rejse krav om erstatning mod selskabets ledelse, har granskningsmanden lagt til grund, at der er rum for fejlskøn. Det afgørende er, at ledelsen har foretaget loyale forretningsmæssige skøn. Det betyder, at ikke enhver forsømmelse eller tabsgivende disposition er ansvarspådragende.

Med andre ord kan forhold og dispositioner vurderes som fejlbehæftede og økonomisk tvivlsomme, uden at der er handlet ansvarspådragende.

16. Granskningsmanden har ved vurderingen af de enkelte forhold lagt vægt på, om direktionen har udarbejdet og forelagt et forsvarligt beslutningsgrundlag for bestyrelsen. Herved forstås et fyldestgørende materiale, så bestyrelsen ikke er forholdt oplysninger og har kunnet træffe beslutninger på et oplyst grundlag. Granskningsmanden har desuden lagt vægt på, at bestyrelsen har sikret sig en fyldestgørende rapportering, så det har været muligt at føre et dækkende tilsyn med direktionen.

B. Formålet med Rigsrevisionens beretning

17. Rigsrevisionens undersøgelse blev gennemført med henblik på at besvare Statsrevisorernes spørgsmål. Undersøgelsen er iværksat med udgangspunkt i rigsrevisorlovens § 4, stk. 2, og § 6. Heraf fremgår, at rigsrevisor direkte fra fuldt statsejede aktieselskaber kan kræve regnskaber til gennemgang. Gennemgangen har bl.a. til formål at vurdere, om der er taget skyldige økonomiske hensyn. Rigsrevisionen har desuden vurderet, om der har været tale om en hensigtsmæssig forvaltning.

Rigsrevisionens undersøgelse har ikke haft til formål at vurdere, om der foreligger et eventuelt erstatningsansvar. Rigsrevisionen har derfor ikke forholdt sig til spørgsmålet om erstatningsansvar og størrelsen af eventuelle tab.

18. Samlet gælder det, at forhold, som giver anledning til, at der udtales kritik fra Rigsrevisionen ud fra en vurdering af skyldige økonomiske hensyn, ikke automatisk betyder, at der er grundlag for at rejse en sag om erstatningsansvar.

C. Gennemgang af vurderinger i henholdsvis Rigsrevisionens beretning og granskningsmandens rapport

19. Jeg vil i det følgende sammenholde vurderingerne i Rigsrevisionens beretning med granskningsmandens vurderinger for hvert af de 5 kritikpunkter og kommentere eventuelle forskelle. Det skal bemærkes, at jeg alene forholder mig til granskningsmandens delvurderinger af beslutningsgrundlag mv. og ikke til spørgsmålet om erstatningsansvar og opgørelse af eventuelle tab.

Baserede ledelsens behandling af virksomhedens budgetter sig på et forsvarligt beslutningsgrundlag?

20. Rigsrevisionen fandt i beretningen, at TV 2's daværende direktion i november 2006 udarbejdede et urealistisk reklameindtægtsbudget for 2007, der forudsatte en kraftig vækst på et tidspunkt, hvor der var opbremsning i reklamemarkedet. Rigsrevisionen fandt desuden, at TV 2's daværende bestyrelse ikke sikrede, at budgettet hvilede på et velunderbygget grundlag.

Granskningsmanden fandt, at de budgetterede reklameindtægter, som direktionen præsenterede for bestyrelsen ved budgetlægningen for 2007, var for optimistiske og ikke markedskonforme, men granskningsmanden vurderede samtidig, at der ikke var tilstrækkeligt sikre holdepunkter for at antage, at budgetforudsætningerne var fejlbehæftede i en sådan grad, at de udgjorde et uforsvarligt beslutningsgrundlag og dermed var ansvarspådragende for de involverede. Granskningsmanden har til brug for vurderingen af reklamebudgettet indhentet udtalelse fra en sagkyndig fra mediebranchen.

21. Jeg kan konstatere, at der er god overensstemmelse mellem vurderingerne af TV 2's reklamebudget for 2007 i Rigsrevisionens beretning og i granskningsmandens rapport.

Fulgte ledelsen udviklingen i økonomien, og reagerede ledelsen i relevant omfang?

22. Det fremgik af Rigsrevisionens beretning, at TV 2's daværende direktion månedligt informerede bestyrelsen om TV 2's budgetafvigelse og faldende likviditet i overensstemmelse med TV 2's direktionsinstruks. Direktionen informerede derimod ikke bestyrelsen systematisk om udviklingen i TV 2's gæld og om TV 2's byggeprojekter, hvilket var i strid med TV 2's direktionsinstruks.

Det fremgik desuden af beretningen, at direktionen ved halvårsregnskabet i august 2007 iværksatte en spareplan. Bestyrelsen spurgte herudover ved flere lejligheder til økonomien og modtog tilbagemeldinger fra direktionen, der var for positive. Bestyrelsen forholdt sig imidlertid ukritisk hertil og sikrede ikke en tilstrækkelig reaktion på advarselssignalerne om manglende driftsindtjening og faldende likviditet.

Granskningsmanden fandt i sin rapport, at TV 2's direktion og bestyrelse i forsvarligt omfang fulgte udviklingen i selskabets økonomi. Granskningsmanden fandt desuden, at ledelsen i relevant omfang reagerede på udviklingen i økonomien. Granskningsmandens vurdering er baseret på gennemgang af den økonomiske rapportering for 2006-2007, referater af bestyrelsesmøder afholdt i samme periode og på baggrund af oplysninger fra interviews med bestyrelsen og direktionen. Granskningsmandens vurdering gælder ikke opfølgningen på byggeriet på Teglnholmen, jf. nedenfor.

23. Jeg er enig med granskningsmanden i, at direktionen generelt set sikrede en tilstrækkelig rapportering om økonomien til bestyrelsen. Jeg konstaterer, at granskningsmanden finder, at ledelsen i relevant omfang reagerede på udviklingen i økonomien. Jeg deler ikke denne opfattelse og finder fortsat, at bestyrelsen ikke sikrede en tilstrækkelig reaktion på advarselssignalerne om manglende driftsindtjening og den faldende likviditet.

Havde ledelsen tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag forud for iværksættelsen af en række nye forretningsinitiativer?

TV 2 Radio

24. Rigsrevisionen fandt i beretningen, at ledelsens håndtering af iværksættelsen af TV 2 Radio havde været utilfredsstillende. Direktionen udarbejdede med den daværende bestyrelses opbakning et beslutningsgrundlag, der bl.a. var baseret på optimistiske forventninger til lyttartal og reklameindtægter. Rigsrevisionen baserede denne vurdering på, at direktionen med bestyrelsens opbakning undervejs i beslutningsprocessen foretog en markant opjustering af forventningerne til reklameomsætningen ved hjælp af såkaldte synergieffekter. Denne opjustering skete ud fra et skøn og ikke ud fra nærmere økonomiske beregninger.

Granskningsmanden fandt, at beslutningsgrundlaget for TV 2 Radio var forsvarligt. Det fremgår af granskningsrapporten, at granskningsmanden anser beslutningen om at iværksætte TV 2 Radio for at være et velovervejet strategisk valg om udvidelse til et nyt kommercielt område – som dog viste sig at være en dårlig forretningsmæssig disposition. Direktionen havde desuden ifølge granskningsmanden fremlagt samtlige fornødne oplysninger til bestyrelsen, herunder de økonomiske forudsætninger, markedsbeskrivelse, konceptbeskrivelse og oversigt over de skønnede synergieffekter. Efter granskningsmandens vurdering var det tydeligt for bestyrelsen, at driften af radioen ville være underskudsgivende i perioden, såfremt der ikke blev indregnet synergieffekter. Om disse synergieffekter var opnåelige, beroede på skøn.

25. Jeg er enig med granskningsmanden i, at de fornødne oplysninger om projektet blev forelagt for bestyrelsen. Jeg finder det som granskningsmanden naturligt, at ledelsen vælger at foretage økonomiske satsninger på nye forretningsområder, men jeg finder fortsat, at ledelsens håndtering af iværksættelsen af TV 2 Radio var utilfredsstillende. Beslutningen om at iværksætte radioen blev baseret på en opjustering af den forventede reklameomsætning. Opjusteringen skete imidlertid ikke ud fra nærmere økonomiske beregninger, men var alene baseret på skøn. Beslutningen var dermed ikke tilstrækkeligt underbygget.

New Bizz Areas

26. Rigsrevisionen fandt i beretningen, at iværksættelsen af New Bizz Areas og øvrige nye forretningsinitiativer i flere tilfælde var sket på et løst grundlag, idet den daværende direktion udarbejdede beslutningsgrundlag, der var baseret på skøn og ikke på økonomiske beregninger ud fra markedsanalyser o.l. Den daværende bestyrelse forholdt sig i vidt omfang ukritisk til beslutningsgrundlaget for de aktiviteter, som bestyrelsen fik forelagt.

Granskningsmanden vurderede, at der for alle nye områder, som ikke tidligere har været i drift, forelå et forsvarligt beslutningsgrundlag. Granskningsmanden bemærkede desuden, at større projekter, bl.a. TV 2 Forlag, løbende havde været genstand for drøftelse på de afholdte bestyrelsesmøder.

27. Jeg har noteret mig, at granskningsmanden bl.a. har baseret sin vurdering på oplysninger om, at der forelå en overordnet forretningsplan for New Bizz Areas. Granskningsmanden lægger desuden vægt på, at der som en del af beslutningsgrundlaget skulle være udarbejdet markedsanalyser af 3 forretningsudviklere (business developere). Markedsanalyserne har tilsyneladende ikke kunnet fremfindes, men min gennemgang af granskningsmandens interviews med bestyrelsen viser, at flere bestyrelsesmedlemmer oplyser, at de modtog et dækkende materiale, herunder markedsanalyser fra de 3 forretningsudviklere.

Jeg kan konstatere, at granskningsmanden i et vist omfang har baseret sin vurdering på helt nye oplysninger, som Rigsrevisionen ikke modtog i forbindelse med undersøgelsen, til trods for at Rigsrevisionen bad om alt relevant materiale. Jeg konstaterer desuden, at de nye oplysninger om markedsanalyserne ikke fremgår af – de i øvrigt ganske udførlige – referater fra bestyrelsesmøderne. Jeg kan ikke på det foreliggende grundlag vurdere, om oplysningerne ville have haft indflydelse på min vurdering af beslutningsgrundlaget.

Havde ledelsen tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag forud for indgåelsen af tillægget til lejekontrakten vedrørende Tegllholmen?

28. TV 2 indgik i august 2005 en lejekontrakt om leje af 8.000 m² af en bygning beliggende på Tegllholm Alle i København. Lejekontrakten indeholdt en bestemmelse om, at udlejer skulle foretage investeringer i ejendommen for maks. 30 mio. kr. Heraf skulle 25 mio. kr. finansieres over lejen.

I perioden efter indgåelsen af lejekontrakten traf TV 2 en række forretningsmæssigt begrundede beslutninger, som gjorde det nødvendigt at foretage yderligere investeringer og ombygninger i lejemålet. Investeringerne gav TV 2 behov for flere kvadratmeter. I perioden august 2005 - oktober 2007 blev der foretaget investeringer for mere end 175 mio. kr. Beslutningerne om investeringerne blev truffet, uden at der blev foretaget ændringer i den oprindelige lejekontrakt fra 2005. Lejekontrakten fra 2005 havde imidlertid indføjet en investeringsramme på maks. 30 mio. kr. og dækkede dermed ikke alle de foretagne investeringer. Ultimo oktober 2007, dvs. efter at en lang række af investeringerne var foretaget, indgik den konstituerede administrerende direktør en tillægsaftale til lejekontrakten. Tillægsaftalen omfattede udvidelsen af lejemålet og de foretagne investeringer.

29. Rigsrevisionen fandt det i beretningen særdeles utilfredsstillende, at tillægsaftalen om udvidelse af et lejemål på Tegllholmen blev indgået i strid med TV 2's tegningsregler af TV 2's konstituerede administrerende direktør. Aftalen indeholdt ikke en øvre beløbsgrænse for TV 2's udgifter til ombygning af lejemålet. Aftalen var økonomisk byrdefuld, da den medførte, at TV 2's årlige driftsomkostninger pr. m² blev fordoblet.

Det fremgik desuden af beretningen, at informationen til bestyrelsen om byggeprojektet ikke var tilstrækkelig. I 2007 modtog bestyrelsen alene overordnede mundtlige orienteringer fra direktionen. Direktionens orienteringer i 2007 vedrørte kun i meget begrænset omfang økonomien. I 2. halvår 2007 blev bestyrelsen ikke orienteret om projektet. Rigsrevisionen fandt, at direktionens informationer om byggeprojektet til bestyrelsen i 2007 var for sparsomme og i nogle tilfælde misvisende. Rigsrevisionen fandt desuden, at den daværende bestyrelse i 2007 udviste passivitet i forhold til byggeprojektet, bl.a. ved at den ikke sikrede sig økonomiske opgørelser, selv om den havde bedt om at få det.

30. Granskningsmanden fandt, at den tidligere konstituerede administrerende direktør ikke havde et forsvarligt beslutningsgrundlag ved indgåelsen af aftalen om tillægget. Det var herudover granskningsmandens vurdering, at den konstituerede administrerende direktør ikke havde fornøden kompetence til at indgå tillægsaftalen. Granskningsmanden konkluderede, at de nævnte forhold medførte, at der foreligger et ansvarsgrundlag for den konstituerede administrerende direktør. Granskningsmanden fandt desuden, at bestyrelsen ikke levede op til sin tilsynsforpligtelse i forhold til tillægget til lejekontrakten vedrørende Tegllholmen, hvorfor granskningsmanden efter en samlet bedømmelse vurderede, at der også foreligger et ansvarsgrundlag for bestyrelsen på dette område.

Selv om der juridisk set foreligger et ansvarsgrundlag, er det ikke givet, at der kan rejses et erstatningskrav. Forudsætningen herfor er, at der er lidt et tab. I forbindelse med tabsvurderingen fandt granskningsmanden, at der ikke var tilstrækkelige holdepunkter for, at et fuldt kendskab til økonomien i det samlede byggeri ville have medført, at bestyrelsen havde besluttet at stoppe byggeriet. Granskningsmanden konstaterede, at byggeriet efter det oplyste var nødvendigt for TV 2, og granskningsmanden mente derfor, at det ikke vil være muligt at løfte bevisbyrden for, at TV 2 har lidt et tab.

31. Jeg kan konstatere, at der er god overensstemmelse mellem vurderingerne af beslutningsgrundlaget og bestyrelsens opfølgning i Rigsrevisionens beretning og i granskningsmandens rapport.

Var der tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag forud for indgåelse af aftaler om distribution af tv-kanaler og indgåelse af en tillægsaftale til aktionæroverenskomsten vedrørende TV 2 Sport A/S?

32. TV 2's konstituerede administrerende direktør indgik i efteråret 2007 flere aftaler om distribution af tv-kanaler. Herudover indgik den konstituerede administrerende direktør en tillægsaftale til en aktionæroverenskomst mellem TV 2 og MTG (Viasats ejer) vedrørende TV 2 Sport A/S.

33. Det fremgik af Rigsrevisionens beretning, at det på det foreliggende grundlag var Rigsrevisionens opfattelse, at aftaleforløbene synes vanskeligt gennemskuelige. Rigsrevisionen vurderede, at aftalerne ikke umiddelbart forekom forretningsmæssigt begrundede og virkede økonomisk ufordelagtige for TV 2. Desuden var nogle aftaler i deres udformning usædvanligt kortfattede. Rigsrevisionen tilkendegav, at det ikke ud fra det sparsomme skriftlige materiale var muligt at foretage en endelig vurdering af aftalerne, herunder om aftalerne økonomisk var til skade for TV 2.

TV 2 oplyste over for Rigsrevisionen, at aftalerne blev forhandlet af TV 2's konstituerede administrerende direktør, og at der ikke var andre, som deltog i forhandlingerne, der var ansat på TV 2 på tidspunktet for beretningens udarbejdelse. TV 2 oplyste desuden, at der ikke forelå supplerende skriftligt materiale, som kunne belyse aftalerne. TV 2 tilkendegav, at selskabet på den baggrund ikke havde grundlag for at kommentere forhandlingsforløbet. Rigsrevisionen orienterede derfor TV 2's ejer, Kulturministeriet, om aftalerne. Ministeriet iværksatte herefter som bekendt en granskningsundersøgelse.

34. Ministeriet bad granskningsmanden om at undersøge forholdene vedrørende de i efteråret 2007 indgåede distributionsaftaler med Canal Digital og Viasat samt tillægsaftalen til aktionæroverenskomsten.

Det er granskningsmandens vurdering, at TV 2 var i besiddelse af den nødvendige dokumentation og viden til at sikre et forsvarligt beslutningsgrundlag for indgåelse af de nye distributionsaftaler med Canal Digital og Viasat. Det er imidlertid granskningsmandens vurdering, at den konstituerede administrerende direktør ikke udnyttede dette, hvorfor han ikke sikrede sig et forsvarligt beslutningsgrundlag forud for indgåelsen af distributionsaftalerne. Endvidere er det granskningsmandens vurdering, at den orientering, som bestyrelsen modtog om aftalerne, var ufyldstgørende. Den konstituerede administrerende direktør oplyste således til bestyrelsen, at den samlede indtægt ved Viasat-aftalerne var højere, end den endte med at blive – på trods af at den konstituerede administrerende direktør allerede på det tidspunkt måtte være klar over, at den reelle årlige indtægt kunne være mindre. Herudover oplyste den konstituerede administrerende direktør ikke, at en engangsbetaling fra Canal Digital blev modsvaret af gratis reklametid.

Bestyrelsen havde derfor ikke mulighed for at vurdere de økonomiske konsekvenser af distributionsaftalerne. Derudover bemærkes det af granskningsmanden, at den konstituerede administrerende direktør ikke var tilstrækkeligt opmærksom på de økonomiske konsekvenser af aftalernes vilkår, hvorfor granskningsmanden konkluderede, at det var tvivlsomt, om aftalerne blev indgået i TV 2's interesse – altså om der reelt blev forhandlet den højeste pris hjem i aftalerne. På den baggrund er det granskningsmandens vurdering, at forholdene vedrørende distributionsaftalerne fra efteråret 2007 er ansvarspådragende for den daværende konstituerede administrerende direktør. Det har imidlertid ikke været muligt for granskningsmanden at konstatere, om TV 2 har lidt et tab.

Granskningsmanden finder derfor ikke, at der er grundlag for at rejse et erstatningskrav mod den daværende konstituerede administrerende direktør.

35. I forhold til tillægsaftale til aktionæroverenskomst vedrørende TV 2 Sport A/S fremgår det af granskningsrapporten, at det ikke har været muligt at få belyst baggrunden for indgåelsen af tillægsaftalen. TV 2 henledte Konkurrencestyrelsens opmærksomhed på tillægsaftalen, så snart TV 2's nye ledelse blev opmærksom på dette i forbindelse med Rigsrevisionens undersøgelse. Konkurrencestyrelsens behandling af sagen førte til, at TV 2 og MTG i april 2009 ophævede tillægsaftalen med øjeblikkelig virkning. Da tillægsaftalen er ophævet, vurderede granskningsmanden, at det ikke var relevant at få belyst, om det blev indgået i virksomhedens interesse, herunder om det skete på baggrund af et forsvarligt beslutningsgrundlag.

36. I bemærkningerne til beretningen kritiserede Statsrevisorerne, at TV 2's konstituerede direktør indgik flere usædvanlige aftaler om distribution af tv-kanaler. Det fremgik samtidig af beretningen, at det ikke var muligt på det foreliggende grundlag at foretage en endelig vurdering af aftalerne. Jeg finder det på den baggrund tilfredsstillende, at der er blevet foretaget en uddybende undersøgelse af distributionsaftalerne.

Min gennemgang af det materiale, der ligger til grund for granskningsundersøgelsen, viser, at granskningsmanden til brug for sin vurdering har modtaget materiale, som Rigsrevisionen bad om, men som TV 2 på daværende tidspunkt ikke kendte eksistensen af. Det drejer sig særligt om en omfattende e-mail-korrespondance mellem de forskellige forhandlingsparter.

Jeg kan i øvrigt konstatere, at granskningsrapporten omtaler flere andre usædvanlige forhold, som e-mail-korrespondancen afdækkede. E-mailkorrespondancen indeholder således bl.a. dokumentation for, at den konstituerede administrerende direktør i efteråret 2007 sendte TV 2's interne concernstrategi til direktøren for det konkurrerende tv-selskab MTG. Granskningsmanden har vurderet, at den interne concernstrategi umiddelbart må betragtes som fortroligt materiale, og at den konstituerede administrerende direktør dermed overtrådte sin tavshedspligt. Såfremt den daværende konstituerede administrerende direktør fortsat havde været ansat, kunne overtrædelsen af tavshedspligten efter granskningsmandens vurdering formentlig have ført til en bortvisning, men idet den daværende konstituerede administrerende direktør ikke længere er ansat i TV 2, og da TV 2 ikke har lidt et påviseligt tab som følge af overtrædelsen af tavshedspligten, kan overtrædelsen ifølge granskningsmanden ikke føre til et erstatningskrav.

Granskningsmandens undersøgelse har bekræftet min opfattelse af, at der var tale om usædvanlige aftaler og forhandlingsforløb, som kaldte på en yderligere undersøgelse. Jeg har noteret mig, at granskningsmanden finder, at der er handlet ansvarspådragende, men også at det ikke har været muligt for granskningsmanden – ud fra det for ham fremlagte materiale – at kunne konstatere, om TV 2 har lidt et tab.

D. Samlet vurdering af granskningsundersøgelsen

37. Samlet er det min vurdering, at granskningsundersøgelsen på nyttig vis supplerer Rigsrevisionens beretning, og at den – ikke mindst – bidrager til at afdække en række uklarheder vedrørende distributionsaftalerne.

Granskningsundersøgelsen havde som nævnt et andet sigte end Rigsrevisionens beretning, og der er på nogle områder fremkommet nye oplysninger, som også burde være tilgået Rigsrevisionen. Jeg kan dog konstatere, at der i forhold til bedømmelsen af det faktuelle grundlag er fuld overensstemmelse mellem Rigsrevisionens beretning og granskningsundersøgelsen.

Jeg vil for en god ordens skyld påpege, at granskningsmanden, som der var lagt op til i kommissoriet, har foretaget gennemgang af de respektive beslutningsgrundlag for en række af TV 2's enkelt-dispositioner. Rigsrevisionen gennemgik i beretningen en række af de samme beslutningsgrundlag, men vurderede herudover også den samlede økonomiske virkning af dispositionerne. Rigsrevisionens udgangspunkt for dette var, at TV 2's iværksættelse af ini-

tiativerne skete inden for kort tid, og at de samlet set havde vidtgående likviditetsmæssige konsekvenser for selskabet.

Jeg konstaterer, at granskningsmanden i forhold til 2 af kritikpunkterne finder, at der er handlet ansvarspådragende, mens granskningsmanden ikke finder, at der er handlet ansvarspådragende på de øvrige punkter. Jeg konstaterer desuden, at granskningsmanden ikke har fundet det muligt at opgøre et eventuelt tab.

IV. Revisorundersøgelsen

38. På baggrund af granskningsundersøgelsen ønskede Kulturministeriet en analyse af, hvorvidt TV 2 har lidt et dokumenterbart tab som følge af de ansvarspådragende forhold vedrørende indgåelsen af tillægget til lejekontrakten vedrørende Teglholmen og vedrørende indgåelsen af distributionsaftalerne. Et privat revisionsfirma blev som nævnt bedt om at gennemføre undersøgelsen. Kammeradvokaten har bistået Kulturministeriet i forbindelse med undersøgelsen.

39. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om TV 2 objektivt har lidt et tab, og omfattede 2 temaer:

- *Økonomien i lejekontrakten vedrørende Teglholmen*
 1. tema omfattede en undersøgelse af den samlede økonomi i TV 2's lejekontrakt vedrørende Teglholmen, herunder intern rente og lejevilkår. Endvidere blev dokumentationen for de enkelte elementer i byggeprojektet gennemgået, herunder parkeringskælder, nødstrøm, nyhedsstudie og radiostudie. Endelig er det vurderet, om det på tidspunktet for indgåelse af tillægget til lejekontrakten måtte antages at have været samlet mere økonomisk fordelagtigt at indgå et andet lejemål.
- *Er Viasat blev favoriseret?*
 2. tema vedrørte aftalerne med Canal Digital og Viasat om videredistribution af TV 2's kanaler. Det er undersøgt, om aftalerne er indgået på vilkår, der afviger så væsentligt fra almindelige forretningsmæssige vilkår, at TV 2 kan siges at have lidt et tab.

Revisorundersøgelsen er hovedsageligt baseret på de samme skriftlige oplysninger som granskningsundersøgelsen. Den private revisor har herudover bedt TV 2 om enkelte supplerende skriftlige oplysninger.

40. Rigsrevisionen har gennemgået revisorrapporten. Rapporten er fortrolig på grund af det kommercielle indhold. Der kan derfor ikke refereres detaljer fra rapporten.

I rapporten konkluderes det, at det på tidspunktet, hvor tillægget til lejekontrakten vedrørende Teglholmen blev indgået, ikke kan antages at have været mere økonomisk fordelagtigt for TV 2 at indgå et andet lejemål end Teglholmen. Den private revisor har desuden konkluderet, at der ud fra en samlet vurdering ikke er grundlag for at antage, at distributionsaftalerne ikke er indgået inden for en ramme af normale forretningsmæssige vilkår.

41. Min gennemgang viser, at konklusionerne i revisorrapporten er baseret på en lang række økonomiske beregninger og sammenligninger. Min gennemgang viser også, at det er uhyre vanskeligt endeligt at fastslå, om der foreligger et tab for TV 2. Det skyldes bl.a. de uklare forhandlingsforløb, usikkerheden om rækkevidden af enkelte aftaler og det forhold, at tabsvurderingen har skullet foretages mere end 2 år efter, at aftalerne er indgået. Den private revisor har af disse årsager været nødsaget til at basere beregningerne på en lang række antagelser, fx om hvordan fremtidsudsigterne så ud på tv-markedet på det tidspunkt, hvor aftalerne blev indgået.

42. Kulturministeriet har i samråd med Kammeradvokaten på baggrund af revisorrapporten konkluderet, at der ikke er grundlag for at opgøre et tab. Jeg er enig heri.

Granskningsmanden påpegede vanskelighederne ved at opgøre og dokumentere et eventuelt tab. Jeg finder, at revisorrapporten understreger dette. Jeg finder samtidig, at revisorrapporten bidrager til, at sagen er blevet grundigere belyst.

V. Afslutning

43. Samlet finder jeg det tilfredsstillende, at Kulturministeriet har fået foretaget supplerende undersøgelser af de forhold, som fremgik af Rigsrevisionens beretning.

De supplerende undersøgelser er gennemført med et andet sigte end Rigsrevisionens beretning, og der er på nogle områder fremkommet nye oplysninger, som også burde være tilgået Rigsrevisionen. Jeg kan dog samlet konstatere, at der i forhold til bedømmelsen af det faktuelle grundlag er fuld overensstemmelse mellem de 2 undersøgelser og Rigsrevisionens beretning samt Statsrevisorernes bemærkninger hertil.

Resultaterne i Rigsrevisionens beretning og det efterfølgende forløb med granskningsundersøgelsen og revisorundersøgelsen har samtidig efter min vurdering understreget behovet for og væsentligheden af, at der – som Finansudvalget og Statsrevisorerne ønskede det – blev foretaget en nærmere undersøgelse af TV 2's økonomi og en række dispositioner.

I forhold til 2 af kritikpunkterne har granskningsmanden vurderet, at der er handlet ansvarspådragende. Granskningsmanden har imidlertid samtidig vurderet, at det ikke er muligt at opgøre et tab. Revisorrapporten viser vanskelighederne forbundet med at opgøre et eventuelt tab og bekræfter således granskningsmandens vurdering.

Ministeriet har oplyst, at ministeriet ikke har planlagt yderligere initiativer i sagen, og betragter på det foreliggende grundlag sagen som afsluttet. Jeg er enig heri og finder, at ministeriet med undersøgelserne er kommet så langt, som det er muligt.

Jeg betragter derfor sagen vedrørende resultatet af granskningsundersøgelsen af TV 2 og det videre forløb som afsluttet.

44. Europa-Kommissionens behandling af omstrukturingsplanen for TV 2 er som nævnt ikke afsluttet.

Jeg vil derfor følge udviklingen af Europa-Kommissionens behandling af omstrukturingsplanen for TV 2.

Jeg vil orientere Statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo